

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

001

0 0 1 U 3 3 1 2

Raven C1

MADŽARŠČINA
JEZIK NARODNE SKUPNOSTI

Izpitna pola 2

PISNI DEL
Izhodiščna besedila

PREVERJANJE ZNANJA JEZIKA NARODNE SKUPNOSTI

1. téma

Digitális eszközök az iskolában

Feladat:

- Olvassa el a szövegeket, és írjon blogbejegyzést egy oktatással foglalkozó internetes oldalra!
- Szólítsa meg megfelelő módon az olvasót!
- Mutassa be az olvasónak, hogy: milyen szabályok vonatkoznak az iskolai mobiltelefon-használatra a különböző országokban; milyen érvek jelennek meg a mobiltelefonok iskolai használata ellen és mellett; mi indokolhatja az IKT (infokommunikációs technológia) alkalmazását az iskolai tanórákon.

Iskolai mobilhasználat: tiltják, túrikk, tanítják

Váltakozó szerencsével zajlik a küzdelem az iskolai mobilhasználat frontján. Míg Franciaország most készül bekeményíteni, máshol megpróbálják bevonni a telefonokat az oktatásba. Magyarország egyelőre a tiltás felé hajlik.

Nagyjából 3 millió zárható telefonmegőrzőt kellene telepíteni az ország iskoláiban szeptemberig – kalkulálnak Franciaországban. Az oktatási miniszter, Jean-Michel Blanquer még tavaly decemberben jelentette be: a diákoknak 16 éves korukig tilos lesz mindenféle mobilhasználat az oktatási intézményekben. Bár ez egyike volt Emmanuel Macron köztársasági elnök kampányígéreteinek, azóta áll a bál – és a vonatkozó törvénykezés is – Franciaországban. A legtöbben azon vannak felháborodva, hogy egyáltalán miért van szükség további szigorításra.

Hiszen a francia iskolákban a diákoknak az oktatási törvény 2010-es kiegészítése értelmében már amúgy is tilos a telefonokat a tanórákon, illetve a folyosókon, könyvtárakban, étkezdékben használniuk. Jövőre viszont már az épületeken kívül, az udvaron sem vehetik majd elő a mobiljukat – hivatalosan. Míg a nyolc évvel ezelőtti rendelkezés elsősorban a káros elektromágneses sugárzástól kívánta megóvni a fiatalokat, ezúttal inkább a társas kapcsolatokért és az oktatás zavartalanosságáért aggódik az állam.

Tény, hogy – amint a Le Monde című párizsi napilap egy évvel ezelőtti összeállításából kiderül – a francia pedagógusok jó része panaszkodik az áldatlan állapotok miatt. Az órákat rendre megzavarja a telefoncsörgés vagy -pittyegés, a szünetekben a diákok alig beszélgetnek, a többségük beletemetkezik a képernyőjébe, sok a készüléklopási és az online zaklatási ügy.

A vitában gyorsan előkerült a London School of Economics kutatóinak 2015-ben publikált kutatása is. A Birmingham, Leicester, London és Manchester oktatási intézményeiben végzett felmérés alapján úgy találták, hogy ahol betiltották az iskolai mobilozást, ott érezhetően javult a tanulók teljesítménye, elsősorban a gyengébb képességűeké. Tőlük az okostelefon – a kutatók szerint – egy teljes hétnyi figyelmet, tanulási időt vesz el évente.

A liberálisabb telefonhasználatot támogatók fő érvei közé tartozik, hogy a diákokat nem elválasztani kellene a telefonjuktól, hanem megtanítani nekik a helyes és felelős használatot, hiszen az életben is erre lesz szükségük. Minél korábban rá kéne jönniük, hogy a pusztán szórakozáson és időtöltésen túl mi mindenre jó egy mobil. Akár arra, hogy lefényképezzék a táblát, ha már nincs idejük lemásolni, akár pedig arra, hogy új módokon jussanak tudáshoz: nyelvtanulás, fizikai kísérletek vagy matekpéldák megoldása során. Sokan azzal is érvelnek, hogy a diákok okostelefonjai tehermentesíthetnék a közoktatást az iskolai informatikai eszközök tömeges beszerzésének költségei alól. Ez utóbbival már Magyarországon is próbálkoznak.

Az iskolai mobilozással kapcsolatos megnyugtató megoldásra a világ más tájain sem leltek még rá. Nagy-Britanniában, ahol a magyarországi gyakorlathoz hasonlóan az iskolákra bízzák a szabályozást, több helyütt kezdik teljesen kizárni a készülékeket. Svédországban és Romániában pedig a francia szigorot próbálják alkalmazni.

Másutt épp mostanában enyhülnek a tiltó rendelkezések. New Yorkban 2006–2015 között volt érvényben mobiltilalom a csalások és a diákok szétszórtsága miatt, de a rendeletet csak ott tudták betartatni, ahol volt – a fegyvereket kiszűrő – fémdetektor. Olaszországban, évtizedes tiltás után, most dolgozzák ki a mobileszközök integrálásának lehetőségét az oktatásba. Belgiumban ebben a tanévben kezdték bevezetni a saját telefon használatát, Kanadában több tartományban évek óta kísérleteznek vele. A tapasztalatok nem mindenütt kedvezőek. Egyes kanadai iskolákban már le is állították ezt a gyakorlatot, hogy elejét vegyék a mobilok „helytelen használatának”, például a tanárok folyamatos filmezésének.

(Forrás: https://hvg.hu/tudomany/201813_iskolai_mobilvita_telefonmegorzok_alkalmazas_kerdese_tiltjak_turik_tanitjak)

Miért használjunk digitális eszközöket is tanulásakor?

A kréta, a tábla és a munkafüzet mellett ma már ugyanilyen természetes módon meg kellene jelenni a tanításban a digitális eszközöknek is és nemcsak informatikaórákon. Szerencsére, ma már egyre több pedagógus kollégám ismeri fel, hogy az iskolába érkező Z- és Alfa-generációt könnyebb „megfogni” a digitális eszközökkel, ráadásul az IKT (infokommunikációs technológia) nemcsak látványos és motiváló, hanem hatékonyabbá teheti a tanulászervezést, használatuk közben pedig olyan készségek és képességek fejleszthetők, amelyek egyre fontosabbá válnak a 21. században.

Mi kell a 21. századi ember túlélőcsomagjába?

Ha az interneten rákeresünk a 21. századi kompetenciák kifejezésre, többfajta listát és csoportosítást találunk. Mégis közös bennük, hogy olyan ismereteket, képességeket és szemléletet foglalnak magukba, amelyeket az alapján gyűjtöttek össze, hogy megkérdeztek munkaadókat: mik azok a készségek és képességek, amelyeket elvárnak egy munkavállalótól.

Az ITL Research Coding Guide for Learning Activities öt olyan képességet azonosított, amelyet az iskolában is szükséges lenne fejleszteni. Ezek a következők: együttműködés, digitális eszközök használata, önszabályozás, valós problémák megoldása, kreativitás és innováció, önszabályozás, tudásépítés.

Ezek olyan fejleszthető és elsajátítható területek, amelyek könnyen elővehetők, „konvertálhatók” a különféle élethelyzetekben egy-egy kihívás vagy felmerülő probléma megoldásakor. Ma már rengeteg olyan, ingyenesen elérhető alkalmazás van, amelyekkel fejleszthetők ezek a területek.

Mi az iskola feladata?

Számtalan vita folyik különféle szinteken és fórumokon azzal kapcsolatban, hogy mi a 21. századi iskola feladata, hol húzódjon meg a határ a lexikális ismeretek és a hasznosítható, gyakorlati tudás, készségek között. Természetesen fontos a műveltség, a lexikális tudás, már csak azért is, mert a különböző bemeneti és kimeneti méréseken (középiskolai felvételi, érettségi) számon kérik, ugyanakkor ezeken a vizsgákon is egyre inkább előtérbe kerülnek a kompetenciákat igénylő, gondolkodtató feladatok. Nem beszélve a való életről. Így az iskolának mindenképpen fejlesztenie kell ezeket a 21. századi kompetenciákat, hiszen ezek elengedhetetlenek a digitális világ emberének túlélőcsomagjába.

Digitálisan, de hogyan?

Nem szabad félni a változástól. Az írás vagy a könyvnyomtatás is megkönnyítette az életünket. Bár a digitális világ néha nem veszélytelen, de egy olyan új kihívást hozott nekünk, amiből odafigyeléssel csak felfelé bukhatunk.

Könnyen beláthatjuk, hogy ma már nem az kérdés, hogy egy korszerű pedagógus használja-e tanórán a modern eszközöket vagy sem. A kérdés az: hogyan használjuk kreatívan, tudatosan a tanítási céloknak megfelelően ezeket, vagy szülőként otthon hogyan tudjuk ezekkel segíteni a gyerekek fejlesztését, mikor érdemes digitálisnak lenni, és mikor érdemes közösen egy kis digitális detoxikálásra menni. Ettől lesz igazán pedagógia a digitális pedagógia, és nem az eszközök öncélú „villogatásától.”

(Forrás: <https://www.digitaliscsalad.hu/tanulas/miert-hasznaljunk-digitalis-eszkozokat-is-tanulasakor?fbclid=IwAR1b8nmFqkxLz-aBSyWoLARKRLYe9vb8NYkAqAAy4tNdDOW8aBZPiJZLX2A>)

2. téma

Fenntartható turizmus

Feladat:

- Olvassa el a szövegeket, és írjon véleménycikket egy nyomtatott napilap véleményrovatába!
- Szólítsa meg megfelelő módon az olvasót!
- Mutassa be az olvasónak, hogy: milyen árnyoldalai vannak az ún. „overtourism” jelenségnek; milyen intézkedéseket vezetnek be a turisták által kedvelt helyeken a jelenség visszaszorítására; milyen alapelveket kell betartanunk turistaként a fenntartható turizmus jegyében.

Vigyázat: overtourism!

A turizmus árnyoldalát, a tömegturizmus káros hatásait számszerűsítette a Statista.com portál, amely 500 európai várost vizsgált az overtourism-jelenség szempontjából – hívta fel szerkesztőségünk figyelmét az ausztriai GD Consulting.

Az elemzés szerint Barcelona, Amszterdam, Velence és Milánó után Budapest a turistákkal leginkább telített nagyváros Európában, ahol a turizmus egyes káros hatásai már a helyi lakosok szintjén is tapasztalható. Az összetett mutató alapján elvégzett elemzés a szálláshelyeken fellelhető ágyak egy négyzetkilométerre eső számát, valamint az adott városban a főszezonban regisztrált turisták számának arányát viszonyította a helyi lakosságszámhoz. Az elemzést kiegészítették még a lakosság körében végzett megkérdezések eredményével, s így állították fel a sorrendet – olvasható az ausztriai Weekend magazin legfrissebb számában megjelent, az overtourism jelenségét átfogóan taglaló cikkében.

Velence évente közel 4 millió külföldi látogatót fogad, míg Dubrovnik 42 ezer lakosára évi 800.000 tengerjáró hajóval érkező látogató jut. Míg sok desztináció versenyzik, hogy a turizmusiparból egyre nagyobb szeletet hasítson ki, addig mára a világ számos pontján a tömegturizmus túlzott megjelenése okoz problémákat. Az overtourism kifejezéssel leírt jelenség a politikára is kihatással van. Barcelonában 2015-ben például egy korábbi baloldali aktivistát választottak meg polgármesternek, aki kampányában ígéretet tett az elharapódzott tömegturizmus káros hatásainak visszanyesésére is. Barcelonában manapság nem ad ki a város engedélyt új szállodák építésére. Párizsban is nagyon szigorú szabályokhoz kötik az Airbnb-n keresztül történő szobák értékesítését. Amszterdamban sincs ez másként, ahol a belvárosból kitiltották a turistabuszokat, nem adnak ki engedélyt újabb szálláshelyek és souvenirboltok létesítésére, a randalírozást, hangoskodást és egyéb kihágásokat pedig nagyon szigorúan büntetik. A büntetést a helyszínen bankkártya-leolvasóval is felszerelt rendőrök – elrettentés céljából – azonnal be is hajtják.

Ausztriában az UNESCO világörökség részét képező Wachauban és Hallstattban is hasonló problémától szenved a helyi lakosság. A Wachau szívében fekvő Dürnstein településnek nem egész 1000 fős lakossága van, ahol nem ritka, hogy egyidejűleg 10 folyamjáró hajó és 6 autóbusz is tartózkodik. A turistaáradat ellen adó kivetését is fontolgatják, s készül az overtourism jelenségének helyi kezelését ígérő átfogó koncepció is. Az adókivetés mellett Hallstatt az online foglalható slotok bevezetésén gondolkodik csoportok részére, amelyet „kötelező” kulturális programok igénybevétele mellett lehetne lehívni, ezzel korlátozva a turisták számát, s növelve a településen eltöltött minőségi időt, s a turizmusból származó bevételeket. Míg 2010-ben „csak” 3440 turistabuszt regisztráltak Hallstattban, addig tavaly már 16.495 volt ugyanez a szám. Főszezonban napi 7500 ember rohamozza meg az idilli világörökségi helyszínt, miközben a múzeumok és egyéb turisztikai szolgáltatók bevételei évek óta folyamatosan csökkennek. E jelenségnek megálljt kell parancsolni – olvasható a Weekend magazin fent idézett körképében.

(Forrás: https://vitafutura.hu/a-fenntarthato-turizmus-eveve-nyilvanitotta_2017-et-az-ensz/)

A fenntartható turizmus örökzöldjei

Természeti területeket megcélzó, felelősségteljes utazás, amely megőrzi a környezeti értékeket és növeli a helyi lakosság jólétét. Így határozta meg az 1990-ben alakult Nemzetközi Ökoturizmus Szövetség (TIES - The International Ecotourism Society) küldetésének központi fogalmát, az ökoturizmust.

A jövőnkét illetően már 22 évvel ezelőtt is bölcs előrelátásról tanúbizonyságot tett non-profit szervezet ma több mint 120 országot könyvelhet el tagjaként, amelyeknek képviselői a legkülönbözőbb szakmai területekről és ipari szegmensekből származnak. Hogy csak néhány példát említsünk, akadnak köztük önálló kormányok, valamint akadémikusok, építészek, tanácsadók, utazásszervezők, háztulajdonosok és természetesen maguk az ökoturisták. Az ökoturisztika hosszú távú piaci megoldásokat kínálva hatékony gazdasági mozgatórugója lehet az energiatakarékosságnak, valamint a biokulturális sokszínűség ösztönzésének, és segít megőrizni Földünk természeti és kulturális örökségét.

A Nemzetközi Ökoturizmus Szövetség persze nem állt meg egyetlen jól csengő definíció felállításánál: konkrét elvrendszert, egyben világos útmutatót fogalmazott meg azok számára, akik nemcsak az utazásnak, de a fenntartható fejlődésnek is elkötelezett hívei. Az ökoturizmus 6 fő pontja a következő:

– Utazásunk során körültekintően kell járművet választanunk: legideálisabb a gyaloglás, de legalábbis a bicikli, a tömegközlekedési eszközök, a hibrid járművek használata, valamint – repülő helyett – a vonaté, amikor csak lehetőségünk nyílik rá.

– Fontos figyelembe vennünk az utazásunkkal keletkező környezeti ártalmakat, legfőképp a széndioxid kibocsátást. Utazásszervezőnk megválasztásánál alapvető követelmény, hogy az adott cég rendelkezzen a környezetvédelemre, a gazdasági és szociokulturális szempontokra vonatkozó szabályzattal.

– Győződjünk meg róla, hogy kiadásainkkal a helyi lakosság, cégek és közösségek hasznát növeljük. Válasszunk olyan utazásszervezőt és szállásadót, aki helyi alkalmazottakat foglalkoztat!

- Környezetünk megóvását tekintjük alaptételnek! Döntsünk olyan úti cél mellett, amelynek kapcsán biztosak vagyunk benne, hogy utazásunkkal erősítjük az adott vidék védelmét, és növeljük természeti integritását, legyen szó védett területekről vagy különleges élőhelyekről.

– Tiszteljük és ismerjük meg a helyi kultúrát! Mélyüljünk el benne, fedezzük fel és fogadjuk el a kulturális különbségeket, tájékozódjunk a helyi szokásokról, normákról!

– Forduljunk a természetes forrásokhoz! Fontos a véges nyersanyagok felhasználásának csökkentése, az újrafelhasználás és az újrahasznosítás. Tartsuk szem előtt a hatékony és takarékos víz- és energiafelhasználást, és a hulladékkezelés kérdését is!

Nemzetközi szinten a fenti elvek figyelembevételére nyomán idén olyan önmagukban is csábító úti célok váltak az ökoturisták első számú kedvenceivé, mint a trópusi növényvilágáról és varázslatos korallzátony-partjairól ismert Belize, amelyik a világ egyik legváltozatosabb ökoszisztémájának ad otthont, vagy a vulkánok és fjordok élénkzöldben pompázó öshazája, Izland. Észak Amerikában a kaliforniai Monterey organikus borvidékei, alternatív energiaforrásai, a vadvirágmezőkkel teli Colorado vagy a New England-i Vermont őszi, ezer színben pompázó erdői gyakori célpontjai a zöld vakációra vágyóknak.

Bármelyik tájat választjuk is úti célként, az ökoturizmus alapelveit követve tudatos résztvevőivé válunk a környezetünk integritását védő nemzetközi összefogásnak, segítve a jelen igényeit kiszolgáló helyi ökotudatos fejlesztéseket anélkül, hogy a jövő nemzedékét veszélyeztetnénk. A zöld turizmus nem egy dogmatikus rendszer, hanem egy innovatív, a részleteknek is különös jelentőséget tulajdonító látásmód, amely nemcsak a világ fennmaradását szolgálja, hanem azt is, hogy szélesebbre tárulhasson előttünk.

(Forrás: <http://blog.iroda.hu/irodapiaci-blog/a-fenntarthat-turizmus-rkzldjei/46501>)

PRAZNA STRAN